

1. 9. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obnova členství v družstvu zaniklého v exekuci

Jedním z důvodů zániku účasti člena v družstvu či společníka v obchodní společnosti je postižení jeho podílu v exekuci či výkonu rozhodnutí. Současná podoba úpravy tohoto institutu, a ostatně i poslední účinné úpravy obchodního zákoníku, vychází z aktuální úpravy provedení exekuce či výkonu rozhodnutí tímto způsobem. Naproti tomu úprava případného obnovení členství zůstala od zavedení tohoto důvodu zániku účasti v družstvu či obchodní společnosti prakticky nedotčena a na změny zejména exekučního řádu nereagovala, stejně jako judikatura. Učinil tak až velký senát Nejvyššího soudu ČR v rozhodnutí z letošního roku.

Nejvyšší soud ČR sice rozhodoval dle obchodního zákoníku ve znění účinném do 31. prosince 2012, jeho **závěry se však uplatní i na obnovu členství v družstvu či obchodní společnosti podle zákona o obchodních korporacích**. Jak již bylo řečeno, úprava případného obnovení členství byla totiž převzata bez podstatných změn. Úprava zániku účasti z důvodu postižení podílu v obchodní společnosti či družstvu se sice oproti stavu, dle něž Nejvyšší soud ČR rozhodoval změnila, tato změna má však ve vztahu k úpravě obnovení členství pouze ten důsledek, že k tomuto obnovení, a potažmo uplatnění závěrů Nejvyššího soudu ČR bude docházet v malém počtu případů. Své uplatnění však tyto závěry i dnes jistě naleznou.

Podle § 231 odst. 1 obchodního zákoníku ve znění aplikovaném Nejvyšším soudem ČR členství v družstvu zanikalo mj. pravomocným nařízením výkonu rozhodnutí postižením členských práv a povinností a vydáním exekučního příkazu k postižení členských práv a povinností po právní moci usnesení o nařízení exekuce.

Podle odstavce 2 se takto zaniklé členství obnovilo v případě, že byl výkon rozhodnutí nebo exekuce postižením členských práv a povinností člena v družstvu pravomocně zastaven.

V souladu s § 610 písm. j) zákona obchodních korporací členství v družstvu zaniká doručením vyznění o neúspěšné opakované dražbě v řízení o výkonu rozhodnutí nebo v exekuci. Pokud členská práva a povinnosti nejsou převoditelné, členství zaniká pravomocným nařízením výkonu rozhodnutí postižením členských práv a povinností, nebo právní mocí exekučního příkazu k postižení členských práv a povinností po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě ke splnění vymáhané povinnosti. Byli v této lhůtě podán návrh na zastavení exekuce, členství zaniká až po právní moci rozhodnutí o tomto návrhu. Jde o převzatou úpravu obchodního zákoníku ve znění účinném od 1. ledna 2013.

Tato změna oproti úpravě aplikované Nejvyšším soudem ČR byla provedena v návaznosti na

novelizaci § 320ab občanského soudního řádu účinného od téhož data, podle nějž je postižení účasti povinného v obchodní společnosti nebo družstvu výkonem rozhodnutí nejprve realizováno prodejem podílu v dražbě. Pouze pokud ani opakovaná dražba ke zpeněžení podílu nepovede, účast povinného v obchodní společnosti nebo družstvu zanikne a postihnuta bude pohledávka povinného z jeho práva vypořádání, a to obdobně jako při přikázání pohledávky. Obdobně to platí i pro exekuci.

Naproti tomu **úprava obnovy členství, jíž se závěry Nejvyššího soudu ČR primárně týkají, se oproti jím aplikované úpravě příliš nezměnila.** Podle § 628 odst. 1 zákona o obchodních korporacích se členství povinného v družstvu obnovuje, jestliže byl pravomocně zastaven výkon rozhodnutí nebo exekuce postižením družstevního podílu.

Judikatura Nejvyššího soudu ČR s ohledem na znění § 231 odst. 2 obchodního zákoníku **trvala na požadavku pravomocného zastavení exekuce jakožto podmínky obnovení členství v družstvu či obchodní společnosti** i poté, co novelizace § 47 odst. 1 exekučního řádu s účinností od 1. ledna 2008 umožnila soudnímu exekutorovi, aby exekuční příkaz zrušil, čímž jeho účinky zanikají - viz obdobně rozhodnutí ve věci spis. zn. 29 Cdo 3646/2010 ze dne 14. dubna 2011. Změna nenastala ani poté, co novela exekučního řádu výslovně stanovila, že účinky všech exekučních příkazů zanikají stejně jako zastavením i provedením exekuce, tedy v tomto případě jejím provedením vymožením pohledávky z jiného majetku než podílu v družstvu či obchodní společnosti.

Při dobrovolném zaplacení vymáhané pohledávky před provedením exekuce sice rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci spis. zn. 29 Cdo 339/2008 ze dne 19. srpna 2009 (R 64/2009) poukázalo, že v takovém případě je podle § 268 odst. 1 písm.g) občanského soudního řádu **dán zákonný důvod zastavení exekuce, jehož se může domáhat i povinný, požadavek na zastavení exekuce však zůstal.**

Až tříčlenný senát č. 29 se od tohoto právního názoru rozhodl odchýlit a věc postoupil v souladu s § 20 zákona o soudech a soudcích velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

Velký senát při posouzení věci vyšel již z již zmíněné právní úpravy, podle níž účinky exekučního příkazu postihujícího členská práva a povinnosti v družstvu (dle současné úpravy družstevní podíl), případně podíl v obchodní společnosti **zanikají nejen zastavením exekuce, ale též zrušením exekučního příkazu či provedením exekuce.** Neexistuje přitom žádný důvod, proč právě ve vztahu k obnovení účasti v obchodní společnosti nebo členství v družstvu by mezi těmito způsoby zániku účinků mělo být rozlišováno a proč by k obnovení mělo dojít pouze při zastavení exekuce, a nikoli v případě dalších důvodů zániků účinků exekučních příkazů.

Velký senát proto dospěl v rozsudku ve věci spis. zn. 31 Cdo 2827/2012 ze dne 20. května 2015 k závěru, že **i ve vztahu k obnovení účasti v obchodní společnosti či družstvu má provedení exekuce, tedy její provedení dobrovolným splněním nebo vymožením z jiného majetku než podílu v obchodní společnosti nebo družstvu a zrušení příslušného exekučního příkazu stejné účinky jako zastavení exekuce.** Pro účely obnovení účasti proto není nutné trvat po provedení exekuce či zrušení exekučního příkazu ještě na rozhodnutí o zastavení exekuce.

Termín „zastavení exekuce“ podle § 231 odst. 2 obchodního zákoníku a obdobně též podle § 628 odst. 1 zákona o obchodních korporacích je proto třeba vykládat tak, že **vedle samotného zastavení exekuce zahrnuje též další způsoby zániku účinků exekučního příkazu postihujícího členská práva a povinnosti člena družstva** (dle současné právní úpravy postihujícího družstevní podíl), tedy zrušení exekučního příkazu a provedení exekuce. **K obnovení členství pak dochází již okamžikem zániků účinků exekučního příkazu.**

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR tak alespoň výkladem právní úpravy obnovení členství v družstvu či

obchodní společnosti dohání změny, k nimž v exekučním řádu došlo a lze jej nepochybně přivítat. Pouze je škoda, že přichází až v době, kdy s ohledem na způsob provedení exekuce či výkonu rozhodnutí postižením podílu v družstvu či obchodní společnosti nebudou případy zániku členství, natož pak jeho obnovení, nijak časté.

Mgr. Jan Pořízek,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)